

Stockholm 2026-02-16

Naturvårdsverkets förslag till ändring av jakttiderna NV-06912-24

Djurskyddet Sveriges vision är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vi arbetar för att alla djur ska behandlas väl, oavsett om de lever vilt eller hålls av människan. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas ska det ske snabbt, smärtfritt och ångestfritt.

Djurskyddet Sveriges inställning till jakt är att den ska ske med respekt för viltet och att alla regelverk kring jakt i första hand ska utgå från de enskilda djurens biologi och välfärd, inte endast från ett ekosystemperspektiv, även om det också är viktigt.

Vi har valt att endast kommentera de delar av förslaget vi anser vara mest relevanta för de vilda djurens välfärd.

Djurskyddet Sverige ser positivt på flera delar av förslaget innebärande att allmän jakt för vissa arter tas bort. Vi menar däremot att andra delar av förslaget står i direkt motsats till jaktlagens 3§ om att viltet är fredat och jaktlagens 4§ om att *viltet ska vårdas i syfte att bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter som tillfälligt förekommer naturligt i landet, och främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna*. I dagens jaktlagstiftning ses viltet i första hand som en resurs för människan att bruka och olägenheter som kan uppstå på grund av vilt, löses i första hand med jakt, även om det inte är meningen enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet.

Djurskyddet Sverige menar att alla vilda djur har ett egenvärde. Vi menar därför att införandet av allmän jakt på djur där köttet inte tas tillvara eller där populationen på grund av mänsklig inverkan blivit för stor inte ska vara tillåten. Resonemanget bör vändas på så att jakt inte är en självklarhet, utan snarare ett undantag och den ska ha ett reellt syfte och bytet tas tillvara.

Hundanvändning (16§ jaktförordningen)

Jakt och jaktträning med hund ska inte få förekomma under parningstid och under den tid då ungarna är beroende av föräldradjuren. Vi ser att en del föreslagna jakttider tangerar dessa tider och önskar att de ses över ytterligare. Vi vill även att det specificeras gällande hundanvändning, hur länge vilt får drivas, både under jakt och vid jaktträning. Långa drevtider har negativ påverkan på viltets välfärd.

Vi tillstyrker förslaget gällande att hundanvändning vid vildsvinsjakt flyttas till den 21 augusti.

Gällande förslaget om att hund ska få användas vid jakt på hind och kalv av kronhjort från den 1 september i de delar av landet där älgjakten startar den 1 september så framgår det av motiveringen att syftet inte är att drivande hundar med långa förföljanden ska användas under denna tid. Vi önskar att det förtydligas i föreskriften, för att förhindra att hundar med långa drevtider används.

Hundanvändning vid jakt efter råtta, skogsmus och husmus har inte undersökts tillräckligt. Hur säkerställs att gnagarna inte utsätts för onödigt lidande och en utdragen död? Vi menar att innan man har mer kunskap om detta bör inte sådan jakt tillåtas, utan försiktighetsprincipen tillämpas.

Allmän jakttid

Vi tillstyrker de förslag som gäller de arter där allmän jakt tas bort.

Allmän jakt på björktrast bör inte införas. Det har funnits tider i Sverige då jakt var viktig ur försörjningssynpunkt, men sådan jakt kan inte längre försvaras och det är inte acceptabelt att den utvecklas till en kulturell företeelse. Dessutom klassas björktrasten fortfarande som nära hotad och även om artdatabanken inte identifierar jakt som en negativ påverkansfaktor i nuläget, menar vi att det är oetiskt att införa allmän jakt.

Gällande gräsand ser vi det som oetiskt att regelbundet släppa ut fåglar endast i syfte att jaga dem. De individer som överlever jakten har en hög dödlighet och det är egentligen inte tillåtet enligt djurskyddslagen att sätta ut djur som fötts upp i fångenskap. Vi anser därför att denna verksamhet avvecklas så att lagstiftningarna inte står i motsättning till varandra.

Angående jakt på ripa menar vi att det är fel att förlänga jakttiden från 15 februari till 15 mars. Naturvårdsverket konstaterar att jakt under senare delen av säsongen, vilken sker på fåglar som överlevt vintern, kan påverka populationen i större omfattning än den jakt som sker tidigt. Vi anser att det då är onödigt riskabelt att förlänga jakttiden. Riporna som överlevt vintern bör istället få möjlighet att häcka.

Allmän jakt på skata, kråka och kaja bör avskaffas. Jakt på dessa fåglar har inte till syfte att ta till vara viltet och kråka har dessutom listats som nära hotad. Om det beslutas om allmän jakt ser vi positivt på de justeringar som föreslås, så att fåglarnas parnings- och häckningstid fredas.

Jakttiden för fälthare bör inte tidigareläggas så som föreslås då arten har en parnings- och digivningstid som sträcker sig in i september. Skrivningen att Naturvårdsverket anser att riskerna för att skjuta honor med ungar inte är överhängande visar att risken fortfarande finns. Angående skogshare, som inte har tagits upp i detta förslag till revidering, anser vi att den inte ska få jagas alls. Jakt på en hotad art bör inte tillåtas och särskilt inte när fälthare jagas för att skydda beståndet av skogshare.

Vi avstyrker förslaget att jakttiden på älg och rådjur förlängs och sträcker sig över februari månad. Vintern är en tuff tid för viltet och vi menar att djuren behöver fredas i februari, även från vak- och smygjakt.

Vi föreslår att allmän jakt på orre och tjäder också tas upp i revideringen och jakt endast tillåtas i de delar av Sverige där stammarna är livskraftiga.

Jakt för att förhindra skada

Vi är i allmänhet kritiska till att skyddsjakt tillåts i den skala som förekommer. Jakt för att förebygga skada ska endast vidtas om det saknas annan lämplig lösning. Skyddsjakt på eget initiativ bör inte tillåtas alls, eftersom det inte finns några krav på redovisning av att andra åtgärder först vidtagits och inte heller någon återrapporteringsplikt. Skyddsjakt på eget initiativ är ett sätt att undvika administration genom ansökningar om skyddsjakt hos Länsstyrelsen, men om ansvaret läggs på respektive jägare saknas kunskapen om hur jakten påverkar populationsnivån. Däremot finns informationen hos myndigheten och därför anser vi att skyddsjakt alltid ska föregås av ett ansökningsförfarande. Vi menar även att en jägare eller fastighetsägare ska kunna redogöra för skälen till skyddsjakt och vilka åtgärder som gjorts för att förebygga eventuell skada.

Vad som ses som skador och vilka anläggningar som är viktiga att skydda är även viktigt att adressera. Endast att djur exempelvis bygger bon på ställen som människor finner olämpliga är inte att ses som skada, utan vi menar att det måste föreligga risk för kontaminering och därmed smittspridning eller skador på gröda för att skyddsjakt ska vara aktuellt. Att fåglar får jagas för att förebygga skada inom ett avstånd på 300 meter från en fiskuppfödning ifrågasätter vi. Vi undrar var denna siffra kommer ifrån och om någon ordentlig analys har gjorts. Endast det faktum att förslaget motsvarar de beslut som redan tillämpas av flera länsstyrelser är inte motivering nog.

Vi anser att det inte bör stå "annan olägenhet" utan endast "orsaka skada". Benämningen "annan olägenhet" är fritt för tolkning och kan tolkas som att det är fritt fram att skjuta de djur som är listade i förslaget under punkt 2.4.1 och 2.4.2, endast för att de befinner sig på en gård eller i en trädgård.

Djurskyddet Sverige avstyrker förslaget att lägga till ladusvala, hussvala och talgoxe till arter som får jagas för att förebygga skada. Vi anser inte att det i förslaget motiverats varför svala och talgoxe läggs till som arter som får jagas för att förhindra skada eller olägenheter. Vi kan inte se att skador från dessa djur kan vara omfattande och inte heller att de inte går att förebygga i byggnader, särskilt som det inte finns tillräckliga krav på förebyggande åtgärder.

Vi delar åsikten att skyddsjakt på främmande och invasiva arter krävs, men menar att även gällande dessa djur måste hänsyn tas till djuren som individer samt deras digivningsperioder, så att exempelvis unga riskerar att bli föräldralösa. Överlag anser vi att det behöver tydliggöras i bilagorna att jakt inte får utsätta viltet för lidande, exempelvis vid höga temperaturer, eller vid snö och isförhållanden som riskerar att skada eller stressa viltet.

Fågelbon

Vi ser till viss del positivt på att Naturvårdsverket föreslår begräsningar av vilka arters bon som får förstöras men menar samtidigt att det bör stå att det i första hand ska försvåras för fåglarna att bygga bon. Vissa av arterna kan inte heller anses bygga bon som stör på ett sådant sätt att de måste förstöras och ungar avlivas.

Varje år klagas det på måsarnas bobyggande i städer och tätbebyggda områden. Fåglarna bygger ofta bon på samma ställen varje år, vilket borde göra det enkelt för fastighetsägare och fastighetsskötare att förhindra bobyggnad. Vi ser det inte som acceptabelt att bon förstörs och ungar avlivas rutinmässigt. Det finns alltför stora risker att bon med ungar eller för långt gånge häckning. Förslaget gällande avlivning av ungar är en stor djurskyddsrisk. Här måste det förtydligas att ansvar för att förebygga olägenhet ligger på hus- och gårdsägarna. Det är önskvärt att Naturvårdsverket informerar tydligt om att skyddsjakt inte ska användas som första åtgärd utan att skador och olägenheter ska förebyggas.

För Djurskyddet Sverige

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Anna Lundvall
Sakkunnig